

การกำจัดขยะมูลฝอยแบบ B.O.O

เทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

ด้วยที่เทศบาลนครลำปางเป็นชุมชนเมืองที่มีขนาดใหญ่และการลงทุนทางพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมจากนักลงทุนเป็นจำนวนมาก ด้วยระบบสาธารณูปโภคและการคมนาคมที่สะดวกสบายทำให้พื้นที่ในเขตการปกครองของเทศบาลนครลำปางกลายเป็นศูนย์กลางการคมนาคม และเป็นแหล่งประกอบอาชีพสร้างรายได้ของประชาชนในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศ

ความเจริญเติบโตและการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของการพาณิชยกรรมและประชากรในพื้นที่รอบเทศบาลนั้น ได้ก่อให้เกิดมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาสุขภาพสังคมของเทศบาลที่หลีกเลี่ยงได้ยาก ความแออัดและความหนาแน่นในชุมชนนำมาซึ่งปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอันก่อให้เกิดภาระการจัดเก็บและกำจัดขยะของเทศบาลตามมา การจัดเตรียมมาตรการรองรับกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น จึงเป็นสิ่งที่ทำให้คณะผู้บริหารตระหนักอยู่เสมอ

เทศบาลนครลำปางจึงได้ทำการศึกษา สืบค้นและวางแผนหามาตรการรองรับเพื่อขยายความสามารถการจัดการขยะของตนออกไป โดยจัดจ้างบริษัทเอกชนเพื่อศึกษาและสำรวจความเหมาะสม (Feasibility Study) และการออกแบบและจัดทำระบบกำจัดขยะแบบครบวงจร (Detail Engineering Design) ครอบคลุมการขยายความสามารถด้วยการจัดซื้อที่ดินสำหรับการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มเติมอีกด้วย

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองลำปาง

จังหวัด: ลำปาง

ประชากร: 68,343 คน

พื้นที่: 22.17 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลนคร

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2543 เทศบาลนครลำปางจึงริเริ่ม “โครงการกำจัดขยะแบบเบ็ดเสร็จ (Build-Own-Operate: B.O.O)” ขึ้น ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบการจ้างเหมาเอกชนก่อสร้างโครงการระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เพื่อลดปัญหาขยะและมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมตามหลักวิชาการสุขาภิบาลและรองรับปัญหาขยะที่อาจเกิดขึ้นตามการเจริญเติบโตของชุมชนรอบเขตเทศบาล

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ออกประกาศเทศบาลนครลำปาง เรื่องให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลนครลำปาง ฉบับลงวันที่ 29 กันยายน 2543 เพื่อกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับเอกชนมีความประสงค์จะเข้าร่วมเสนอและประกวดราคาการลงทุนในการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลนครลำปางสำหรับแผนการแก้ไขปัญหามลพิษระยะสั้น
2. ออกเอกสารประกวดราคา เลขที่ 13/2543 เอกสารการเสนอการลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ตามประกาศเทศบาลนครลำปาง ลงวันที่ 29 กันยายน 2543 เพื่อใช้ประกอบประกาศเทศบาลนครลำปางฯ ฉบับลงวันที่ 29 กันยายน 2 โดยกำหนดและบรรจุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องของเอกชนผู้ลงทุนที่เสนอและประกวดราคา ภายใต้โครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ

3. ออกข้อกำหนดงาน (Terms of Reference: T.O.R) การให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครลำปาง เพื่อเป็นเอกสารชี้แจงวัตถุประสงค์ เงื่อนไข และรายละเอียดการติดตามประเมินผลที่เกี่ยวกับการเสนอและประกวดราคาโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ (Build-Own-Operate: B.O.O)
4. แต่งตั้งคณะกรรมการเทศบาลนครลำปางหนึ่งคณะ สำหรับพิจารณาและคัดเลือกข้อเสนอโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ (Build-Own-Operate: B.O.O) ที่เอกชนเสนอและประกวดราคา ตามคำสั่งเทศบาลนครลำปางที่ 1040/2543 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2543 โดยมีผลนับแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2543 เป็นต้นมา ทั้งนี้คณะกรรมการดังกล่าวทำงานในการพิจารณาข้อเสนอและให้คะแนนแก่เอกชนแต่ละรายตามวันเวลา ดังตารางที่ 1. ข้างล่างนี้

ตารางที่ 1: ตารางแสดงวันเวลาการพิจารณาผู้รับเหมาเอกชนแต่ละรายที่ยื่นซองและข้อเสนอการลงทุนตามโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะแบบเบ็ดเสร็จ (B.O.O)

ครั้งที่	รายชื่อผู้รับเหมาเอกชนที่พิจารณา	วันเดือนปี
1	บจ. จี.บี.ซี. กรุป	1 พฤศจิกายน 2543
2	บจ. จี.บี.ซี. กรุป	21 พฤศจิกายน 2543
3	บจ. จี.บี.ซี. กรุป	15 ธันวาคม 2543
4	บจ. จี.บี.ซี. กรุป	6 มกราคม 2544
5	บจ. จี.บี.ซี. กรุป	2 กุมภาพันธ์ 2544

5. พิจารณาคัดเลือกผู้รับเหมาเอกชนรายบริษัท จี.บี.ซี. กรุป จำกัด เป็นคู่สัญญาในโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อเข้าทำสัญญาก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ภายใต้โครงการที่เทศบาลนครลำปางจัดประกวดราคาขึ้น
6. จัดร่างและทำสัญญาก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) พร้อมบันทึกต่อท้ายสัญญาก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลตามสัญญาจ้างเลขที่ 33/2544 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2544 (Sanitary Landfill) ตามสัญญาจ้างเลขที่ 33/2544 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2544 ระหว่างเทศบาลนครลำปางกับผู้รับเหมาเอกชนภายใต้ระยะเวลาการจ้าง 60 เดือน ตามอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะมูลฝอยตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ตามตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2: ตารางแสดงอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอยตามสัญญาของบริษัทเอกชนในช่วงระยะเวลาของสัญญา

ปีที่	ค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะมูลฝอย อัตราตันละ	ช่วงเวลา	รวมเวลา (เดือน)
1	495 บาท	1 ก.ย 44 - 31 ส.ค 45	12
2	520 บาท	1 ก.ย 45 - 31 ส.ค 46	12
3	545 บาท	1 ก.ย 46 - 31 ส.ค 47	12
4	570 บาท	1 ก.ย 47 - 31 ส.ค 48	12
5	595 บาท	1 ก.ย 48 - 31 ส.ค 49	12

7. ส่งมอบพื้นที่ดินเปล่าของเทศบาลนครลำปาง ในส่วนที่ดินจัดซื้อจากเอกชนในบริเวณหมู่ 2 ตำบลบ้านกล้วยแพะ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 597 ไร่ 3 งาน 96 ตารางวา ให้กับเอกชนผู้รับเหมา จำนวน 20 ไร่ เพื่อปรับปรุงเป็นพื้นที่ก่อสร้างอาคารและบ่อบำบัดของโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ กับทางเทศบาลนครลำปาง ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากสำนักงานเทศบาลนครลำปาง ประมาณ 15 กิโลเมตร
8. เริ่มจัดเก็บและกำจัดขยะ ในวันที่ 1 กันยายน 2544 ตามสัญญาก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) โดยเอกชนที่ชนะการประมูล
9. จำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ผลพลอยได้ที่ได้รับจากกระบวนการกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ โดยอาศัยอำนาจตามประกาศเทศบาลนครลำปาง เรื่องการจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ ฉบับลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2542 แก่เกษตรกรในราคาพิเศษ ดังนี้
 - 9.1 ปุ๋ยอินทรีย์ ขนาดบรรจุ 10 กิโลกรัม จำหน่ายในราคาถุงละ 15 บาท
 - 9.2 ปุ๋ยอินทรีย์ ขนาดบรรจุ 30 กิโลกรัม จำหน่ายในราคาถุงละ 45 บาท

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน งบประมาณกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นเงิน 230,920,000 บาท

- อุปกรณ์/เครื่องมือ**
1. ที่ดินว่างเปล่า ขนาด 597 ไร่ 3 งาน 96 ตารางวา โดยกันเป็นสวนส่งมอบผู้รับเหมาเอกชนสำหรับก่อสร้างอาคาร สิ่งก่อสร้างและบ่อบำบัดในกระบวนการกำจัดขยะจำนวน 20 ไร่
 2. ประกาศเทศบาลนครลำปาง เรื่องให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลนครลำปาง ฉบับลงวันที่ 29 กันยายน 2543 จำนวน 1 ฉบับ
 3. เอกสารประกวดราคา เลขที่ 13/2543 เอกสารการเสนอการลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ตามประกาศเทศบาลนครลำปาง ลงวันที่ 29 กันยายน จำนวน 1 ฉบับ
 4. ข้อกำหนดงาน (Terms of Reference: T.O.R) การให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครลำปาง จำนวน 1 ฉบับ
 5. คำสั่งเทศบาลนครลำปางที่ 1040/2543 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2543 จำนวน 1 ฉบับ
 6. สัญญาก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) กับเอกชน จำนวน 1 ฉบับ
 7. บันทึกต่อท้ายสัญญาก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ตามสัญญาจ้างเลขที่ 33/2544 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2544 จำนวน 1 ฉบับ
 8. อาคารและสิ่งก่อสร้างที่จำเป็นของเอกชนที่ชนะการประมูลหลักจำนวน 12 ประเภท ประกอบด้วย
 - อาคารเครื่องชั่ง จำนวน 1 อาคาร
 - อาคารคัดแยกขยะ จำนวน 1 อาคาร
 - โรงเก็บวัสดุและซ่อมบำรุง จำนวน 1 โรง
 - อาคารป้อนยาส จำนวน 1 อาคาร
 - อาคารสำนักงาน จำนวน 1 อาคาร
 - บ้านพักคนงาน จำนวน 1 อาคาร

- เครื่องอัดแท่งขยะพร้อมระบบสายพาน จำนวน 1 อาคาร
 - เตาเผาขยะดัดเชื้อ จำนวน 1 เตา
 - อาคารปุ๋ยหมัก จำนวน 1 อาคาร
 - เรือนเพาะชำ จำนวน 1 เรือน
9. ปอป่าบัตน้ำเสียและปอกำจัดขยะ จำนวน 10 ปอ ประกอบด้วย
- ปอป่าบัตน้ำเสีย ปอหมัก 1-2 ขนาด 25 x 25 เมตร จำนวน 2 ปอ
 - ปอป่าบัตน้ำเสีย ขนาด 25 x 32 เมตร จำนวน 2 ปอ
 - ปอพีชน้ำ (Wet Land) ขนาด 25 x 32 เมตร จำนวน 1 ปอ
 - ปอกำจัดขยะอันตราย ขนาด 40 x 40 เมตรจำนวน 1 ปอ
 - ปอกำจัดขยะ ปอที่ 1-4 ขนาด 58 x 58 เมตร จำนวน 4 ปอ
10. รถบรรทุกขยะเทศบาล จำนวน 4 คัน ประกอบด้วย
- ขนาดบรรจุ 5 ลบ.ม. จำนวน 2 คัน
 - ขนาดบรรจุ 4 ลบ.ม. จำนวน 1 คัน
 - ขนาดบรรจุ 3 ลบ.ม. จำนวน 1 คัน
11. ประกาศเทศบาลเมืองลำปาง เรื่องการจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ ฉบับลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2542 จำนวน 1 ฉบับ

บุคลากร

1. คณะกรรมการของเทศบาลในการคัดเลือกและพิจารณาผู้รับเหมาเอกชน
2. เจ้าหน้าที่ควบคุมงานรักษาความสะอาด กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 คน
3. ลูกจ้างงานเทศบาลส่วนรักษาความสะอาด กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 110 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
29 กันยายน 2543	- ออกประกาศเทศบาลนครลำปาง เรื่องให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลนครลำปาง ฉบับลงวันที่ 29 กันยายน 2543 เพื่อกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการของเอกชนที่ประสงค์เสนอและประกวดราคา - ออกเอกสารประกวดราคา เลขที่ 13/2543 เอกสารเกี่ยวกับการเสนอการลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีจ้างกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ตามประกาศเทศบาลนครลำปาง ลงวันที่ 29 กันยายน 2543 เพื่อประกอบการใช้ประกาศเทศบาลนครลำปางฯ ฉบับลงวันที่ 29 กันยายน 2543 - ออกข้อกำหนดงาน (Terms of Reference:T.O.R) การให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครลำปางเพื่อการชี้แจงวัตถุประสงค์ เงื่อนไขและรายละเอียดการติดตามประเมินผลที่เกี่ยวกับการเสนอและประกวดราคาโครงการ	เทศบาลนครลำปาง
16 ตุลาคม 2543	- แต่งตั้งคณะกรรมการเทศบาลนครลำปาง สำหรับพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอการลงทุนในการก่อสร้าง	เทศบาลนครลำปาง

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	ระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ (Build-Own-Operate: B.O.O) ของเอกชนที่เสนอและประกวดราคา ตามคำสั่งเทศบาลนครลำปางที่ 1040/2543 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2543 ข้างต้น	
24 ตุลาคม 2543	- นำเอกชนผู้ยื่นซองประมูลตรวจสอบสถานที่สำหรับก่อสร้างโครงการระบบก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ พร้อมกับเอกชนผู้เข้าร่วมการเสนอและประกวดราคา	เทศบาลนครลำปาง
1 พฤศจิกายน 2543	- ปิดรับการยื่นซองเสนอและประกวดราคาของเอกชน พร้อมทั้งพิจารณาข้อเสนอการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ ของเอกชน ครั้งที่ 1	คณะกรรมการพิจารณาประกวดราคาโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ / เทศบาลนครลำปาง
21 พฤศจิกายน 2543	- พิจารณาทบทวนข้อเสนอการลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ ของเอกชน ครั้งที่ 2.	คณะกรรมการพิจารณาประกวดราคาโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ / เทศบาลนครลำปาง
15 ธันวาคม 2543	- พิจารณาทบทวนข้อเสนอการลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ ของเอกชน ครั้งที่ 3	คณะกรรมการพิจารณาประกวดราคาโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ / เทศบาลนครลำปาง
6 มกราคม 2544	- พิจารณาทบทวนข้อเสนอการลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ ของเอกชน ครั้งที่ 4	คณะกรรมการพิจารณาประกวดราคาโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ/ เทศบาลนครลำปาง
2 กุมภาพันธ์ 2544	- พิจารณาทบทวนข้อเสนอการลงทุนก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ ของเอกชน ครั้งที่ 5 - ประกาศผลการคัดเลือกผู้รับเหมาเอกชนราย บจ. จี.บี.ซี. กรุ๊ป เป็นคู่สัญญาในโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ ของเทศบาลนครลำปาง	คณะกรรมการพิจารณาประกวดราคาโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ/ เทศบาลนครลำปาง
15 มิถุนายน 2544	- จัดร่างและทำสัญญาก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) พร้อมทั้งบันทึกต่อทำสัญญาก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลตามสัญญาจ้างเลขที่ 33/2544 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2544 (Sanitary Landfill) ตามสัญญาจ้างเลขที่ 33/2544 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2544 กับ	เทศบาลนครลำปาง

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	ผู้รับเหมาเอกชน ในระยะเวลาการจ้าง 60 เดือน - ส่งมอบพื้นที่ดินเปล่าของเทศบาลนครลำปางในพื้นที่หมู่ 2 ตำบลบ้านกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 20 ไร่ เพื่อผู้รับเหมาเอกชนดังกล่าวจะได้ดำเนินการก่อสร้างอาคาร สิ่งปลูกสร้างและบ่อบำบัดรวมทั้งบ่อกำจัดขยะตามแผนงานตลอดจนแบบแปลนการก่อสร้างตามสัญญาภายใต้โครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ	
1 กันยายน 2544	- เริ่มการจัดเก็บและกำจัดขยะของบริษัทผู้รับเหมาเอกชนตามแผนของโครงการที่ตั้งไว้	บริษัทเอกชนผู้ชนะการประมูล

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

บริษัท จี.บี.ซี.กรุ๊ป จำกัด

ผู้รับเหมาเอกชนที่เข้าประมูลงานชนะโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ของเทศบาลนครลำปาง ในระยะเวลาโครงการ 60 เดือน

กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ของเทศบาลนครลำปาง ทั้งโครงการ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เดิมการจัดการขยะมูลฝอยของนครลำปางนั้น ดำเนินการอยู่ 3 วิธี คือ
 - 1.1 การเก็บรวบรวม โดยมีส่วนงานรักษาความสะอาดของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด
 - 1.2 การเก็บขน โดยการจ้างเหมาเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ภายใต้ระยะเวลาจ้าง 5 ปี ภายใต้การดูแลของส่วนงานรักษาความสะอาดของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
 - 1.3 การกำจัด โดยการจ้างเหมาเอกชนเป็นผู้ดำเนินการภายใต้ระยะเวลาจ้าง 1 ปี โดยวิธีฝังกลบ ดังนั้น การกำจัดขยะของเทศบาลนครลำปางนั้น ในช่วงปี 2541 – 2544 มีผลกระทบต่อนโยบายสิ่งแวดล้อมดังนี้ คือ
 - (1) มีการขึ้นราคา ค่ากำจัดขยะคิดเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนขยะต่อตัน/ปี
 - (2) การกำจัดขยะส่วนใหญ่ไม่ค่อยถูกหลักสุขาภิบาล
 - (3) มีข้อจำกัดด้านพื้นที่รองรับ และเต็มขีดความสามารถแล้ว
 - (4) มีการทิ้งขยะมูลฝอยผิดข้อปะปนกับมูลฝอยธรรมดา
 - (5) ยังไม่มีเตาเผาขยะติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานภายในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลนครลำปาง

- ในช่วง 2541 – 2542 ปริมาณขยะที่จัดเก็บและกำจัดได้ประมาณ 69 ตันต่อวัน ในช่วงปี 2543 – 2544 มีปริมาณขยะที่จัดเก็บและกำจัดเพิ่มขึ้นเป็น 80-90 ตัน (ข้อมูล ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2543) ในขณะที่ความสามารถในการจัดการขยะต่อวัน มีเพียง 60 ตันต่อวัน

หลังการดำเนินการ

- ระบบการจัดเก็บและกำจัดขยะใหม่นั้น มีลักษณะเป็นการผสมผสานแบบครบวงจร (Build-Own-operate: B.O.O) โดยในกระบวนการจัดขายนั้นจะมีการคัดแยกขยะ (Recycle) การอัดแท่งขยะ การทำปุ๋ยหมัก การเผาขยะติดเชื้อและการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ทำให้ขจัดปัญหาข้อจำกัดด้านที่พื้นรองรับขยะ ปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอยติดเชื้อกับมูลฝอยธรรมดาด้วยการคัดแยกขยะด้วยเครื่องมือและปัญหาไม่มีเผาขยะติดเชื้อที่มีอยู่เดิมลง ส่งผลดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน
- จากปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นในแต่ละวันและทุกปี นับแต่โครงการเริ่มจัดเก็บและกำจัดด้วยระบบการกำจัดขยะแบบผสมผสานแบบเบ็ดเสร็จ มีความสามารถกำจัดได้ต่อวัน 70-80 ตัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- การใช้วิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่สำหรับการจัดการกับปัญหาที่มีแนวโน้มและภาวะที่เพิ่มขึ้น อย่างเช่นปัญหาการจัดเก็บและกำจัดขายนั้น ก่อให้เกิดความสามารถในการจัดการปัญหาขยะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งยังง่ายและสะดวกกว่าการใช้แรงงานคนที่มีขีดจำกัดทั้งทางกายภาพและชีวภาพในตนเอง
- การกำหนดให้หน่วยงานเอกชนรับเหมาในการจัดการและก่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย แทนการจัดการโดยหน่วยงานส่วนราชการนั้น ส่งผลดีในแง่ผลของการจัดการและบริหารที่ดี และมีประสิทธิภาพมากกว่าการดำเนินการโดยหน่วยงานส่วนราชการแบบเดิม เอกชนสามารถบริหารและกำหนดขั้นตอนหรือกฎระเบียบในการดำเนินการที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนน้อยกว่าหน่วยงานส่วนราชการ ตลอดจนเอกชนยังมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสำหรับการจัดการปัญหานั้น ๆ ได้มากกว่าอีกด้วย
- พื้นที่จัดเก็บและการกำจัดขยะของโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยและกำจัดขยะมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จ (Build-Own-Operate: B.O.O) นั้นเป็นพื้นที่ที่ไม่ใกล้และไม่ไกลจากแหล่งชุมชนเกินไป ทำให้การขนส่งและขนถ่ายขยะเป็นไปได้อย่างง่ายและสะดวก ซึ่งส่งผลดีต่อความสำเร็จในแง่ของการจัดการและบริหารเวลาในการดำเนินงานตามแผนของโครงการเช่นกัน

บทเรียนที่ได้รับ

การจัดการปัญหาขยะในพื้นที่ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่มีอัตราการเจริญเติบโตเป็นสังคมเมืองสูงและมีความหนาแน่นของจำนวนประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่นั้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สมบูรณ์และครบวงจรกว่าการใช้วิธีการแก้ไขปัญหแบบเก่า โดยเฉพาะการอาศัยแรงงานมนุษย์เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการในทางปฏิบัติ

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

ศักยภาพและขีดความสามารถผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และบุคลากรในหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นข้อพิจารณาที่ท้องถิ่นนั้นควรคำนึงและระลึกเป็นอันดับแรก การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอในการจัดการกับปัญหาขยะเป็นปัจจัยสำคัญในลำดับรองลงมา พฤติกรรมและค่านิยมของประชาชนในพื้นที่สำหรับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเป็นปัจจัยสำคัญ

ในประการสุดท้าย การที่ขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ความสำเร็จของโครงการก็อาจจะสมบรูณ์
มาน้อยลดหลั่นกัน ทั้งนี้ เพราะปัจจัยทั้ง 3 ประการนั้น เกื้อหนุนต่อกันอย่างแยกออกจากกันมิได้
นั่นเอง

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายนรินทร์ มโนกุลอนันต์
ตำแหน่ง : นายกเทศมนตรี
หน่วยงาน : เทศบาลนครลำปาง
ที่อยู่ : ถนนจักรไชย ตำบลสบตุ๋ย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : (054) 217-035

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2543

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลนคร
สถานที่ตั้ง	ถนนฉัตรไชย ตำบลสบตุ๋ย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52100
ขนาดพื้นที่	22.17 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	278,617,203.73 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	297,872,598.17 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนประชากร	68,343 คน
จำนวนครัวเรือน	24,153 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและวิถีชีวิตประชาคม	เทศบาลนครลำปางเดิมเป็นสุขาภิบาล อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนครโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลนครลำปาง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2478 ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลสวนดอก ตำบลเวียงเหนือ ตำบลหัวเวียงและตำบลสบตุ๋ย และพื้นที่บางส่วนของตำบลป่อแก้ว ตำบลพระบาท ตำบลชมพูและตำบลพิชัย ลักษณะพื้นที่ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของแอ่งกระทะ โดยมีพื้นที่ทางด้านเหนือของแม่น้ำวังมีระดับสูงกว่าพื้นที่ทางทิศใต้และลาดเอียงสู่แม่น้ำวัง ซึ่งไหลผ่านกลางใจเมืองจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปยังทิศตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบดินตะกอนเก่าและใหม่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก ลักษณะชุมชนในเขตเทศบาลนครลำปางมีประชากรหนาแน่นใน 4 บริเวณ ได้แก่ 1) บริเวณภายในแนวคูเมืองฝั่งทิศใต้ เป็นย่านธุรกิจการค้า 2) บริเวณหน้าสถานีรถไฟนครลำปาง เป็นย่านพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัย 3) บริเวณฝั่งทิศเหนือของแม่น้ำวังภายในเขตคูเมือง เป็นบริเวณที่อยู่อาศัยและ 4) บริเวณเขตตำบลชมพู เป็นย่านอุตสาหกรรมเซรามิก สำหรับโครงสร้างเศรษฐกิจโดยทั่วไปมีลักษณะอุตสาหกรรมขนาดเล็กและกิจการค้าส่งรวมทั้งการค้าปลีกขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก ในทางตรงกันข้ามการทำเกษตรกรรมมีจำนวนค่อนข้างน้อย